

**RADA MIEJSKA
W LUBINIE**

**UCHWAŁA NR XXIV/196/12
RADY MIEJSKIEJ W LUBINIE
z dnia 29 maja 2012r.**

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Miasta Lubina na lata 2012-2014.

Na podstawie art.18 ust.2 pkt.15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2001r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) oraz art.176 pkt.1 i art. 179 ust.2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 149, poz.887 z późn. zm.) **uchwała się, co następuje:**

§ 1

Przyjmuje się „Gminny Program Wspierania Rodziny dla Miasta Lubina na lata 2012-2014”, w brzmieniu jak załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2012r.

Przewodniczący Rady Miejskiej

Andrzej Górzyński

**ZAŁĄCZNIK
DO UCHWAŁY NR XXIV/196/12
RADY MIEJSKIEJ W LUBINIE
Z DNIA 29 MAJA 2012 R.**

**Gminny Program
Wspierania Rodziny
dla miasta Lubina
na lata 2012-2014**

SPIS TREŚCI:

I.	Wstęp	3
II.	Podstawa opracowania Programu	4
III.	Diagnoza sytuacji społeczno-demograficznej rodzin - wybrane elementy	4
IV.	Cele Programu	8
V.	Zakładane efekty	10
VI.	Finansowanie Programu	10
VII.	Adresaci Programu	10
VIII.	Podmioty uczestniczące w realizacji Programu	11
IX.	Monitoring realizacji Programu	11

I. Wstęp

Rodzina, jako instytucja społeczna w obliczu nawarstwiających się problemów i bezradności w ich przewycięzaniu, znajduje się w kręgu ciągłego zainteresowania specjalistów tj.: socjologów, psychologów, pracowników socjalnych, pedagogów oraz przedstawicieli wielu innych dziedzin nauki. Z badań przeprowadzonych wśród dorosłych Dolnoślązaków wynika, że „(...) Obecnie rodziny wychowujące dzieci w wieku szkolnym mają często pewne trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w stosunku do swoich dzieci. Wynika to z wielu przesłanek wewnętrznych (problemy w rodzinie np. konflikt, alkoholizm, bezrobocie, ubóstwo, przedwczesne macierzyństwo, rozwód) i zewnętrznych (niedostateczny rozwój polityki rodzinnej, przemiany świadomościowe i kulturowe związane z rozwojem społeczno-gospodarczym itp.). Wobec powyższego, rodziny potrzebują coraz częściej pomocy w zakresie organizowania dzieciom czasu wolnego, pokonywania trudności szkolnych czy zaburzeń zachowania itp.”¹ Organizując różnorodne formy wsparcia na rzecz rodziny wieloproblemowej należy docenić i konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka. Zamiast zastępować rodzinę w pełnieniu tych zadań, należy ją wspierać i wspomagać tak, aby przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie.

Z początkiem bieżącego roku weszła w życie ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która nałożyła na gminę obowiązek objęcia szczególną pomocą rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Ten obowiązek realizowany jest w oparciu o 3-letni program wspierania rodziny, zwany dalej *Programem*. Gmina Miejska Lubin od kilku lat realizuje zadania wynikające z działań systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną. Jednak w obecnym kształcie wspieranie rodziny wymaga skoordynowanych i planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania jej funkcji. Skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich instytucji i służb zajmujących się problemem w rodzinie na poziomie gminy.

Założenia *Programu* są zgodne z głównym przesłaniem Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Lubina na lata 2007-2013, która koncentruje się na rodzinie poprzez realizację takich celów jak.: „*Budowa zintegrowanego systemu wsparcia zapobiegającego kryzysom w rodzinie oraz wzmacniającego pozycję dziecka*” i „*Wsparcie i aktywizacja grup zagrożonych wykluczeniem społecznym*”. **Stąd założeniem *Programu* jest wsparcie rodziny naturalnej, już na etapie, gdy problemy się zaczynają oraz eliminowanie zagrożeń, a przewidywanym efektem – pozostanie dziecka w środowisku rodzinnym.**

¹ A. Lisowska, A. Pierzchała, M. Kosior „Współczesna rodzina dolnośląska. Raport z badań.” Wrocław 2010, str. 159

II. Podstawa opracowania Programu

Program będzie realizowany w szczególności w oparciu o następujące akty prawne:

- 1) ustawę z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011r. nr 149 poz. 887 z późn. zm.),
- 2) ustawę z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.);
- 3) ustawę z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.);
- 4) ustawę z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007r. Nr 70, poz. 473 z późn. zm.);
- 5) ustawę z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012r., poz. 124);
- 6) ustawę z dnia 4 lutego 2011r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. Nr 45, poz. 235 z późn. zm.);
- 7) ustawę z dnia 13 czerwca 2003r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2011r. Nr 43, poz. 225 z późn. zm.);
- 8) ustawa z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2010r. nr 234 poz. 1536 z późn. zm.);
- 9) ustawę z dnia z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006r. Nr 139, poz. 992 z późn.zm.);
- 10) ustawę z dnia z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2009r. Nr 1, poz. 7 z późn.zm.);
- 11) ustawę z dnia 21 czerwca 2001r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. Nr 71, poz.734 z późn.zm.);
- 12) Strategię Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Lubina na lata 2007-2013;
- 13) Gminny Program Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii, Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy dla miasta Lubina.

III. Diagnoza sytuacji społeczno-demograficznej rodzin

– *wybrane elementy*

Wybrane informacje o Lubinie i jego mieszkańcach.

Lubin jest korzystnie położonym pod względem geograficznym, jak również komunikacyjno-drogowym 74 tysięcznym miastem przemysłowym. Jest siedzibą powiatu lubińskiego zamieszkałego przez 105,8 tys. osób. Odkrycie w latach 50 tych ubiegłego stulecia pokładów rud miedzi zdeterminowało jego gospodarczy charakter, stając się siłą napędową rozwoju. Już 10 lat po tym odkryciu powierzchnia Lubina zwiększyła się 12-krotnie i obecnie wynosi 42 km². Przemysł oparty na wydobywaniu, wzbogacaniu i przetwarzaniu rud nadal stanowi podstawową gałąź wytwórczości regionu. Naturalne zasoby stwarzają duże możliwości wykorzystania gospodarczego.

W strukturze wiekowej ludności miasta Lubina na przestrzeni ostatnich trzech lat można zauważyć stały proces zwiększania się grupy osób w wieku poprodukcyjnym, przy jednoczesnym zmniejszaniu się liczby dzieci i młodzieży poniżej 19 roku życia. Najliczniejszą

grupę stanowią jednak nadal osoby w wieku produkcyjnym (blisko 2/3 ogólnej liczby mieszkańców).

Tabela nr 1. Struktura wiekowa mieszkańców Lubina w latach 2009-2011. Stan na dzień 31 grudnia.

<i>Wiek mieszkańców w latach</i>	<i>2009</i>	<i>2010</i>	<i>2011</i>
0-6	4.410	4.488	4.505
7-15	5.965	5.833	5.693
16-19	3.346	3.004	2.904
20-60 (kobiety)	24.426	23.781	23.045
20-65 (mężczyźni)	25.635	25.273	24.756
ponad 60 (kobiety)	7.976	8.564	9.157
ponad 65 (mężczyźni)	3.574	3.722	4.027

Źródło: Urząd Miejski w Lubinie.

Tabela nr 2. Zawieranie małżeństw i rozwody w latach 2009-2011. Stan na dzień 31 grudnia.

<i>Liczba małżeństw/ rozwodów</i>	<i>2009</i>	<i>2010</i>	<i>2011</i>
małżeństwa	790	816	668
rozwody	234	247	249

Źródło: Urząd Miejski w Lubinie.

W roku 2011 liczba rozwodów stanowiła ponad 37% w stosunku do liczby zawartych małżeństw, natomiast w roku 2010 wyniosła ponad 30 %, a w 2009r. - 29%. W oparciu choćby o te dane można stwierdzić, że rodziny przeżywają kryzys i coraz trudniej jest utrzymać małżeństwo.

Wyraźnie widoczna tendencja wzrostowa liczby rozwodów wskazuje na konieczność podejmowania działań ukierunkowanych na wzmocnienie rodziny jako naturalnego środowiska opiekuńczo-wychowawczego dzieci.

Sytuacja materialna rodzin.

W mieście dość prężnie działają przedsiębiorstwa/firmy z branży budowlanej, transportowej, odzieżowej oraz usługowej. Dominuje jednak przemysł miedziowy i przedsiębiorstwa z nim powiązane.

W roku 2010 powiat lubiński po raz kolejny znalazł się na pierwszym miejscu rankingu gazety „Rzeczpospolitej” w kategorii wysokości dochodu na jednego mieszkańca. Przeciętne wynagrodzenie lubinian wyniosło wówczas ok. 6 tys. zł, czyli 175 procent średniej krajowej (wg GUS - 5.819 zł brutto). Warto jednak podkreślić, że ten pułap wynagrodzeń dotyczył głównie pracowników KGHM. Duża część mieszkańców naszego miasta osiąga wynagrodzenia w wysokości średniej krajowej lub poniżej.

Miasto nie uniknęło niestety trudnego społecznego problemu, jakim jest bezrobocie. Sytuacja pod tym względem kształtuje się jednak stosunkowo korzystnie, biorąc pod uwagę sytuację w regionie i kraju, co obrazuje tabela nr 3.

Tabela nr 3. Poziom i stopa bezrobocia na tle powiatu, województwa i kraju. Stan na dzień 31 grudnia 2011r.

Region	Bezrobotni zarejestrowani w PUP (w tysiącach)	Stopa bezrobocia (do aktywnych zawodowo) w %
Polska	1.982,7	12,5
województwo dolnośląskie	143,6	12,5
powiat Lubiniński	3,8	9,6
miasto Lubin	2,5	brak danych

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Lubinie.

Okolo 2 tys. osób było dotkniętych ubóstwem. Z tego tytułu wsparcia udzielił im Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubinie.

Edukacja.

Zadania z zakresu opieki, wychowania i edukacji wypełniają żłobki, przedszkola, ośrodek wsparcia oraz szkoły na poziomie podstawowym, gimnazjalnym i ponadgimnazjalnym. W mieście funkcjonują oświatowe placówki publiczne dla których Gmina Miejska Lubin jest organem prowadzącym. Są to: 2 żłobki, 13 przedszkoli, 9 szkół podstawowych oraz 6 gimnazjów. Publiczne szkolnictwo ponadgimnazjalne prowadzone jest przez 5 placówek. Ponadto na terenie miasta znajdują się jednostki niepubliczne stanowiące uzupełnienie oferty edukacyjnej (m.in.: 4 przedszkola, Społeczna Szkoła Podstawowa i Gimnazjum, Salezjańskie Gimnazjum i Salezjańskie Liceum Ogólnokształcące im. św. Jana Bosko). Szkolnictwo wyższe jest reprezentowane przez Uczelnię Zawodową Zagłębia Miedziowego.

Tabela nr 4. Liczba dzieci i młodzieży uczęszczających do lubińskich samorządowych placówek oświatowych w latach 2009-2011. Stan na dzień 31 grudnia.

Rodzaj placówki	2009	2010	2011
żłobki	378	383	437
przedszkola	2.349	2.520	2.667
ośrodek wsparcia	26	25	26
szkoły podstawowe	4.052	3.981	4.045
gimnazja	2.809	2.703	2.676
szkoły ponadgimnazjalne	brak danych	brak danych	4.142

Źródło: Urząd Miejski w Lubinie, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubinie.

Kultura, sport i rekreacja.

Zróżnicowaną ofertę kulturalną, sportową i rekreacyjną przedstawiają Centrum Kultury „MUZA”, Młodzieżowy Dom Kultury, Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe” oraz Regionalne Centrum Sportowe sp. z o.o. W Lubinie odbywają się imprezy o zasięgu lokalnym, krajowym i międzynarodowym. Życie sportowe miasta organizują: Regionalne Centrum Sportowe oraz Międzyzakładowy Klub Sportowy „Zagłębie Lubin”.

Baza sportowa miasta to m.in.: stadion piłkarski dla 16.300 widzów, stadion lekkoatletyczno-piłkarski, lodowisko sztucznie chłodzone z torem do jazdy szybkiej, kręgielnie, siłownie, korty tenisowe, wieża wspinaczkowa, baseny kryte, skate park, hale i sale gimnastyczne.

Pomoc społeczna na rzecz rodziny.

W 2011r. świadczenia z pomocy społecznej bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania udzielono 3078 osobom z 1416 rodzin, co stanowi blisko 4,1% w stosunku do ogółu mieszkańców. Wyłącznie pracą socjalną objęto 206 rodzin. Świadczenia z pomocy społecznej udzielane są ze względu na trudne sytuacje życiowe osób i rodzin powstałe z przyczyn wymienionych w ustawie o pomocy społecznej, których te osoby nie są w stanie przezwyciężyć przy wykorzystaniu własnych możliwości, uprawnień i zasobów. Rodziny pozostawione bez wsparcia nie radzą sobie z takimi niekorzystnymi zjawiskami jak: nietrwałość związków małżeńskich, wzrost rodzin niepełnych, braki w wychowywaniu młodego pokolenia i zrywanie więzi międzypokoleniowych (związane z tempem zmian cywilizacyjnych). Efektem są dalsze niepokojące zjawiska występujące wśród dzieci i młodzieży tj. wzrost przestępczości, agresja, narkomania. Część osób dotkniętych różnymi problemami, których nie udaje im się pokonać wykorzystując własne zasoby, zgłasza się do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubinie, który udziela pomocy adekwatnej do ich potrzeb oraz możliwości Ośrodka.

Tabela nr 5. Korzystający z pomocy społecznej. Stan na dzień 31 grudnia 2011r.

<i>Powody</i>	<i>Liczba rodzin</i>	<i>Liczba osób w rodzinach</i>
Ubóstwo	870	1.828
Sieroctwo	1	5
Bezdomność	97	115
Potrzeba ochrony macierzyństwa	94	398
w tym: wielodzietność	36	195
Bezrobocie	603	1.531
Niepełnosprawność	561	1.033
Długotrwała lub ciężka choroba	711	1.348
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	415	1.333
w tym: rodziny niepełne	352	1.033
rodziny wielodzietne	89	472
Przemoc w rodzinie	60	185
Alkoholizm	100	162
Narkomania	10	15
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	33	51
Brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze	2	4
Zdarzenie losowe	9	14
Sytuacja kryzysowa	6	13

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubinie.

Prawo do większości świadczeń przysługuje z powodu niekorzystnej sytuacji dochodowej osoby/rodziny, przez którą należy rozumieć dochody mieszczące się poniżej określonego progu tj. 477 zł - w przypadku osoby samotnie gospodarującej i 351 zł – w przypadku osoby w rodzinie. Ubóstwo jest nadal dominującym powodem, dla którego rodziny objęte były pomocą społeczną w roku 2011, jak również w latach poprzednich.

Wg danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubinie, w 2011r. - 248 rodzin było objętych pomocą m.in. z powodu niewydolności wychowawczych. Wśród nich 52 to rodziny wielodzietne, 92 niepełne, 22 dotknięte przemocą oraz 82 objęte pomocą z powodu ubóstwa warunkowanego np. uzależnieniem, bezrobociem, niepełnosprawnością. Niepokojący jest fakt, że 58 dzieci wychowywanych w powyższych rodzinach zagrożonych jest umieszczeniem w pieczy zastępczej.

Zidentyfikowane problemy społeczne rodzin korzystających z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubinie oraz analiza zgromadzonych danych pozwoliła na określenie adresatów, kierunków działań i priorytetów do realizacji na najbliższe 3 lata.

IV. Cele Programu

- 1. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny.**
- 2. Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących.**
- 3. Zapobieganie uzależnieniom od środków psychoaktywnych.**
- 4. Wsparcie interdyscyplinarne dzieci i rodzin naturalnych.**

Zadania do realizacji

Cel: Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny.

1. Zapewnienie pomocy finansowej i rzeczowej.
2. Objęcie dożywianiem w formie obiadów, na terenie placówek oświatowych, wszystkich tego wymagających dzieci, uczniów szkół podstawowych i gimnazjów.
3. Objęcie dożywianiem, w ramach rządowego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” osób dorosłych wymagających takiego wsparcia.
4. Dofinansowanie wydatków związanych z dożywianiem.
5. Organizowanie zbiórek żywności i odzieży oraz pośredniczenie w przekazywaniu podopiecznym żywności, używanego sprzętu AGD i RTV, mebli oraz odzieży.
6. Pomoc w załatwianiu spraw związanych z uzyskaniem prawa do lokalu socjalnego lub komunalnego.
7. Możliwość ustalenia korzystniejszych warunków spłaty zadłużeń czynszowych (np. poprzez warunkowe umorzenia należności za lokal mieszkalny) a także przyznawanie dodatków mieszkaniowych.

Cel: Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących.

1. Udzielanie profesjonalnego wsparcia uczniom i ich rodzicom na terenie szkół podstawowych i gimnazjalnych oraz w poradni psychologiczno-pedagogicznej przez psychologów i pedagogów szkolnych.
2. Systematyczne monitorowanie rodzin zagrożonych kryzysem przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych oraz przedstawicieli innych zawodów współpracujących z rodziną.
3. Organizacja specjalistycznego wsparcia psychologicznego, terapeutycznego i prawnego na rzecz rodzin zagrożonych kryzysem,
4. Organizacja działań podnoszących kompetencje wychowawcze rodziców, w tym w ramach Projektu Systemowego „Aktywność Miarą Sukcesu”, zajęć w Klubie Integracji Społecznej oraz Gminnego Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii, Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy dla Miasta Lubina.
5. Aktywizacja zawodowa rodziców w ramach Projektu Systemowego „Aktywność Miarą Sukcesu”, zajęć w Klubie Integracji Społecznej oraz współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie organizacji prac społecznie użytecznych dla osób bezrobotnych.
6. Ustawiczne doskonalenie wiedzy i umiejętności zawodowych pracowników socjalnych, asystentów rodziny, psychologów i pedagogów szkolnych w zakresie pracy z dzieckiem i rodziną.
7. Udzielanie informacji o instytucjach świadczących pomoc na rzecz rodziny, informowanie o możliwościach i perspektywach poprawy swojej sytuacji, w tym bieżące aktualizowanie strony internetowej MOPS w Lubinie w zakresie form pomocy osobom i rodzinom będącym w kryzysie.
8. Preferencje dla rodzin wielodzietnych przy przyjęciu dzieci do gminnych żłobków i przedszkoli oraz uprawnienie do 50% zniżki za pobyt drugiego i kolejnego dziecka (trzeciego i kolejnego dziecka w przedszkolach), dziecka niepełnosprawnego i dla rodziny o niskich dochodach (poniżej kryterium dochodowego określonego w ustawie o pomocy społecznej).
9. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i kościelnymi oraz instytucjami zajmującymi się pomocą dziecku i rodzinie.

Cel: Zapobieganie uzależnieniom od środków psychoaktywnych.

1. Profilaktyka poprzez edukację i informację oraz wczesna interwencja w rodzinach zagrożonych uzależnieniami realizowana w ramach Gminnego Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii, Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy dla Miasta Lubina.
2. Organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży i promowanie wśród rodziców aktywnych form spędzania tego czasu.
3. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i instytucjami promującymi aktywny i zdrowy styl życia.
4. Doskonalenie jakości działań profilaktycznych oraz wiedzy i umiejętności psychologów, pedagogów, terapeutów w obszarze uzależnień.

Cel: Wsparcie interdyscyplinarne dzieci i rodzin naturalnych.

1. Koordynacja działań i bieżąca współpraca podmiotów podejmujących różnorodne działania na rzecz dzieci i młodzieży.
2. Edukacja służb społecznych w zakresie wykorzystywania metody pracy interdyscyplinarnej w rozwiązywaniu problemów dziecka i rodziny.
3. Działania na rzecz rodzin dotkniętych przemocą realizowane w ramach Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych.
4. Prowadzenie warsztatów i grupy wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.
5. Doskonalenie wiedzy i umiejętności członków Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych, w zakresie metod pracy z rodziną.
6. Tworzenie rejestru rodzin niewydolnych wychowawczo, w których dzieci zagrożone są umieszczeniem w pieczy zastępczej.
7. Upowszechnianie informacji o podejmowanych działaniach na rzecz dzieci i rodzin.

V. Zakładane efekty

- zahamowanie wzrostu liczby dzieci kierowanych do różnych form opieki zastępczej,
- zintegrowanie kompleksowych działań na rzecz dzieci i rodzin naturalnych, zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- zwiększenie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych oraz aktywizacja społeczno-zawodowa rodzin,

VI. Finansowanie Programu

Zadania trzyletniego gminnego *Programu* będą realizowane i wdrażane etapowo zgodnie z potrzebami i możliwościami finansowymi Gminy. Środki pochodzić będą głównie z budżetu samorządu gminnego i jego jednostek organizacyjnych. Zadania ujęte w *Programie* mogą być także finansowane z dotacji Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki oraz budżetu państwa. Będą czynione również starania o pozyskanie środków z innych źródeł.

VII. Adresaci Programu

Rodziny bezradne w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, ubogie i zagrożone ubóstwem, bezrobotne, dotknięte przemocą oraz problemem uzależnień.

VIII. Podmioty uczestniczące w realizacji Programu

W realizację lokalnego *Programu* wspierania rodziny winny włączyć się:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubinie,
- placówki oświatowe,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Lubinie,
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Miejski Zespół Interdyscyplinarny

przy aktywnej współpracy z:

- Sądem Rejonowym w Lubinie, Wydział III Rodzinny i Nieletnich
- Komendą Powiatową Policji w Lubinie,
- samorządem powiatu lubińskiego, szczególnie Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie i Powiatowym Urzędem Pracy,
- lokalnymi organizacjami pozarządowymi i kościelnymi.

Program ma charakter otwarty i może być aktualizowany w miarę pojawiających się potrzeb. W lokalnym systemie działań w zakresie rozwiązywania problemów społecznych rodziny należy wziąć pod uwagę uczestnictwo różnych podmiotów i instytucji. W działaniach profilaktycznych na rzecz rodzin wychowujących dzieci należy szczególną rolę przypisać organizacjom pozarządowym i kościelnym. Koordynowanie i organizowanie działań w ramach *Programu*, inicjowanie nowych rozwiązań należy do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubinie.

IX. Monitoring realizacji Programu

Monitorowanie *Programu* odbywać się będzie na podstawie corocznej analizy sprawozdań z wykonania zadań, w tym osiągniętych efektów.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Andrzej Górzyński